

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

50 שנה של יהדות באהבה
מכון מאיר
בהוצאת מכון מאיר
ע"ש אליעזר מאיר ליפשיץ הי"ד

בס"ד • כ"ח אב ה'תשפ"ה שבת פרשת ראה • גליון 1522 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת שבת: י-ם 18:39 ת"א 18:57 חיפה 18:50
צאת השבת: י-ם 19:53 ת"א 19:55 חיפה 19:56

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

להרבות אהבה בישראל

השבוע, בג' באלול, ימלאו תשעים שנה להסתלקות נשמתו האצילית והמאירה לשמי מרומים של הרב קוק זצ"ל, הרואה והרועה הנאמן של האומה בדור התחיה. בהתייחסו למשבר של עזיבת הדת בדורנו ולדרכים כיצד לאחד ולקרב את האומה אל שורשיה, כיצד לסלול מסילה ישרה בסבך היחסים בין דתיים לשאינם דתיים - מלמדנו הרב שראשית יש ללמוד, להעמיק ולברר בירור יסודי במהותם של ישראל, בסגולת נפשם וברוחם. סגולת ישראל היא מירושת אבות ומהעובדה שהשי"ת בחר בנו מכל העמים ככתוב בפרשתנו: "בנים אתם לד' אלקיכם... כי עם קדוש אתה לד' אלוהיך וכך בחר ד' להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה" (דברים יד א-ב). וכפירוש רש"י "כי עם קדוש אתה" - קדושת עצמך מאבותיך, ועוד, וכך בחר ד' - עלינו להכיר ש"בכל אחד ואחד מישראל, מגדול ועד קטן, אור אלקים חיים ביפעת קודש בוער ומאיר" (אורות ישראל ט ד). וכדברי ר' מאיר "בנים אתם לד' אלקיכם" - בין כך ובין כך אתם קרובים לבנים, גם כאשר אתם סכלים, או אינכם מאמינים או אפילו עובדי ע"ז ח"ו, כדברי הנביא "והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי" (ע' הושע ב, קידושין לו א) הבחירה שלנו, לעומת הסגולה, תלויה במעשה הטוב ובלימוד תורה, או ההפך ח"ו, והדברים האלו הולכים ומשתנים מדור לדור, ומאדם לאדם, ואינם משנים כהוא זה את העובדה שאנו בנים לד' אלוהינו, והוא בוחר בנו בכל זמן ובכל מקום באהבה כפי שאנו מברכים מידי יום "הבוחר בעמו ישראל באהבה" (ברכות ק"ש).

נכון לעכשיו, בדורנו, דור התחיה, דור 'עקבתא דמשיחא', מתגבר ביותר כוח הסגולה. יותר ויותר הולכת ומתגלה ברית אבות שאיננה פוסקת לעולם, והתוכן של התפילה "זוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה" (עייני אגרות הראיה, תקנה) מתגלה ממש לנגד עינינו, בקיבוץ גלויות, ובבניין מדינתנו ההולכת ומתפתחת בצעדי ענק. אמנם בבחינת הבחירה ישנם בעלי חסרונות במעשים במידות ובדעות, אבל הם ישתנו וישונו לבחור בטוב בע"ה ואין טוב אלא תורה, עלינו לדעת כי "אהבת ישראל היא תולדה מהאמונה באורה האלקי של כנסת ישראל שהיא לה סגולה עצמית שלא תזוז ממנה בכל חליפות הזמנים. ביותר צריכה אהבה עליונה זו, להיות מתעוררת בקרב אנשי לב ורוח בעת ירידתה של האומה במצב הרוח, בעת אשר רמיסת כל קודש וזלזול דת, יראו בכל תוקף ועוז - להבחין שעם כל זה, כוח ישראל גדול הוא ועצום לאלוקיו, ולהסתכל במאור הפנימי החודר את רוח הכלל, ושמשכנו הוא גם כן בכל נפש פרטית בישראל בגלוי או בסתר, גם בנפש הנסוגה מאד אשר סרה הרבה מדרך ד'" (אורות ישראל ד ב). ומתוך ריבוי האהבה בישראל נזכה כולנו "לאור חדש על ציון תאיר" במהרה בימינו, אמן

בציפייה לניצחון ולישועה השלמה

ל' תמוז ה'תשפ"ה

להבריך ולהקליל

הרב אמיר דומן עמוד 2

סוד מניין החיות הטהורות

הרב אשר בוחבוט עמוד 2

בנים אתם לה' אלוהיכם

הרב יורם אליהו עמוד 3

ביאורי תפילה - ברכות השחר

הרב אברהם אנגל עמוד 3

"פוקוס רך" סיפור

הרב יואב מלכא עמוד 4

הקול שמעבר לניהיליזם

הרב ליאור לביא עמוד 5

אמונה ויסורים

הרב שלמה אבינר עמוד 8

מדריך ללומד המתחיל בכתבי הרב קוק

מאמר מיוחד לג' אלול
הרב חגי לונדין עמוד 8

תפקיד הרגשות בנישואין

אסתר אברהמי | זוגיות

הבחירה כמפתח לחינוך

אורית דהן | חינוך

בעמוד 7

לתרומות למכון מאיר:
בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

• אלפי שיעורים
• קיוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

היו שותפים

בהוספת יהדות באהבה!

ראה

בנים אתם לה' אלוקיכם

"בנים אתם לה' אלוקיכם, לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת, כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך, ובך בחר ה' להיות לו סגולה מכל העמים". אומר הנתיבות שלום, התורה כתבה דווקא כאן בעניין לא תתגודדו, פעם יחידה את המילים, בנים אתם לה' אלוקיכם ובך בחר ה'. האבן עזרא מפרש על-כך, שאחר שתדעו שאתם בנים לה' והוא אוהב אתכם יותר מאהבת אב לבנו, לכן אל תתגודדו על כל מה שהוא עושה לכם, כי כל אשר יעשה לטוב הוא, וכמו שילדים קטנים סומכים על אביהם גם כשהם לא מבינים מעשיו, כך גם אתם צריכים לסמוך על ה' אלוקיכם. כך גם כתב האור החיים הקדוש על הפסוק הזה, שבמיתת יהודי אין אבדה למת, שהרי הוא דומה לאדם ששלח בנו לקנות סחורה בעיר אחרת, אז אמנם הוא לא נמצא כאן בעירו, אבל בכל זאת הוא נמצא, הוא קיים במקום אחר, ואדרבא טוב לו שחזר אל אביו שהוא מקור החיים ולכן אין לנו להתגודד ולשים קרחה. התורה באה לומר לנו שגם בשעת האסון האיום

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

חודש אלול יהיה ביום זה זהו, ראו על החפץ חיים זצ"ל שפניו מחווירים, והיה כבר בחרדת חודש אלול). ור"ת אלול אני לדודי ודודי לי, כי בהתקרב חודש אלול, ויהודי יודע את מצבו וחושש איך יכנס לחודש אלול, השער להיכנס לתשובה של חודש אלול, הוא האמונה שאני לדודי ודודי לי, שכנים אתם לה"א ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה, זה השער לתחילת ההתנוצצות של התשובה וזו הכניסה לשנה החדשה, כי יהודי אף פעם אינו במצב מיואש (בלי תקווה), אלא ידע כי בנים אתם לה"א, כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך. כמה שהתרחקתם מהש"ת, עדיין אתם עם סגולה ובנים אתם, לכן דווקא בפרשה זו נאמר בפעם היחידה בתורה, בנים אתם, ללמד שאפילו שכן המלך יצא לתרבות רעה, גם כן בנים אתם לה"א, כי הבן אינו יוצא לעולם מכלל בן. וקוראים פרשה זו בתורה בשבת שלפני חודש אלול בו נפתחים כל השערים, והתכלית של חודש אלול זה, שיהודי ימסור את עצמו לה' יתברך בבחינת אני לדודי ודודי לי, ואסור לו לשכוח את תפקידו, שכנים אתם לה"א וכי עם קדוש אתה לה"א, ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה.

ביותר כאשר מסתלק האדם הקרוב ביותר, ואדם לא מוצא דרך להתמודד והוא שבור מאוד, אומרת התורה לא תתגודדו וכו', כי עדיין לא אבדתם אותו, כי בנים אתם לה' אלוקיכם, והוא אביכם הקרוב אליכם ביותר, החי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, וממילא אין ראוי שתתאבלו בתכלית היגון, ועליכם לסמוך על הקב"ה ולהאמין שכל מה שהוא עושה הכול לטובה. כאשר יהודי מגיע לבחינה הזו של בנים אתם לה"א, שההרגשה הזו שהש"ת הוא אביו הרחמן, חיה בלבו, אז גם במצבים של צער וטרורף הדעת, הוא מרגיש כי בנים אתם לה"א, וחי העולמים יתברך נמצא עמו, ואז מתקיים בו הפסוק ה' צלך, כמו שביאר זאת הבעש"ט, שכדרך העבודה של האדם, כך מתנהגת עמו ההנהגה האלוהית, כדרך הצל שמחקה את תנועת האדם. ולכן כאשר יהודי מעמיק ומחיה בלבו את הרגשת בנים אתם לה"א, מתנהגים עמו כך מלמעלה, וזוכה למדרגת בנים אתם לה"א. מוסיף הנתיבות שלום כי את פרשת ראה, קוראים תמיד בשבת ממרכז של חודש אלול, שאז מתחילה להתנוצץ ההכנה של חודש אלול (ומרן ראש ישיבת מרכז הרב, הרב אברהם שפירא זצ"ל, נהג לספר שכאשר היו מכריזים בבית הכנסת, ראש

פותחים סידור

חיבור מחודש לעבודת התפילה
הרב אברהם אנגל*

ביאורי תפילה - ברכות השחר

עוד הכנה קטנה ונצא לדרך של ביאורי התפילה כיצד מתכווננים לתפילה?
כתב רבנו יונה: ויבוא לבית הכנסת וישב ולא יפתח פיו עד שישעה מעט. תפילה איננה רק פעולה פיזית של שפתיים המוציאות מילים, אלא מצב נפשי. כאשר אנו באים להתפלל אנו נכנסים אל תוך בית הכנסת בגופנו, ובמקביל עלינו להיכנס אל מצב התפילה בנפשנו. לשם כך דרושה לנו שהות. כמה דקות של "בין לבין", מרווח שבו אנו יושבים במקום התפילה - אך עדיין לא פותחים את פינו. במרווח הזה נקשיב לעצמנו, לתחושותינו, לרצונותינו, נתבונן לפני מי אנו מתכווננים לעמוד בתפילה, נזכיר לעצמנו מהי התפילה ולכן היא יכולה להביא אותנו.
גם דקה אחת שכזו יכולה להשפיע באופן דרמטי, ולכוון את תפילתנו אל עומק אחר של הקשבה פנימית ושל דיוק.
אם כן, ההכנה הראשונה לתפילה מתחילה כבר בלילה. כדי לוודא שתהיה לנו האפשרות להגיע לתפילה מבעוד מועד ולהרוויח את השעות היקרה הזו, עלינו לתכנן מתי נקום משנתנו, וממילא - מתי נשכב לישון.
בנוסף להכנה מתבקשת זו, ישנן גם הכנות כלליות לכל דבר מצווה, כחוראת הפסוק: "זה א-לי וְאֶנְהוּ". נטילת ידיים, גוף נקי, בגד נקי ומסודר וריח טוב מועילים מאוד להרגשת המוכנות לתפילה.
ברכות השחר - להתבונן בחסידים הסובבים את חיינו

לעמוד על אפס קצה התבונה האלהית הכרוכה בפעילותה הסדירה, להשתאות ולהודות.
כבר רבנו הרמ"א העמידנו על כך שהפלא הגדול ביותר בקיומנו מתבטא בחתימת הברכה: "ומפלאי לעשות - שקושר דבר רוחני בדבר גשמי".
הקב"ה, הכל יכול וכוללם יחד, מרכיב חומר וצורה, גוף ונשמה, וכך נוצר אדם שיש בו מן העליונים ויש בו מן התחתונים, ותפקידו לבטא בחייו את החיבור ביניהם.
את ברכת אשר יצר יש לומר ביישוב הדעת ולא בחטף, ובספרים הקדושים כתוב שיש באמירתה סגולה לרפואה.
א להי נשמה
אם בברכת אשר יצר אנו מודים על נפלאות הגוף, הרי בברכת אלהי נשמה אנו מודים על פלאי הנשמה. בכל לילה אנו משיבים את הפיקדון האלהי שניתן בנו לבעליו, ובכל בוקר הוא שב ויורה, נכנס בגופנו והופך מסה חומרית של בשר ודם לאדם חי, נושם, מתבונן ומתפלל.
הנשמה היא החוליה המקשרת אותנו עם הכורא יתברך, שורש קיומנו. היא הנותנת בנו את היכולת לעסוק בתורה ובמצוות.
את הנשמה נפח בנו הקב"ה בכבודו ובעצמו, כלשון הברכה: אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי.

* הרב אברהם אנגל מחבר הספר על התפילה "ואביה תהילה" לתגובות: avrahamengel1@gmail.com

הבהרה: סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת "מטושטשים" של בע"ת (ובתוכם הכותב). ורובם פרי ה"דמיון" או חלקיקי אמת ש"חברו יחדיו". אלא אם יצוין אחרת y.malka02@gmail.com

מצלמה. רק עם "צלם" - צלם אלוקים שלו. מסיר רעשי רקע, גוזר פריימים מיותרים, מחדד "פוקוס רך" ומכוון את החשיפה כך שיראה את נקודות האור, את ניצוץ נשמתו שלו. ישב כשגמרא פתוחה בידי, ושתק. "שלום תומר מה מצלמים עכשיו? נשאל? "תמונה שלא תשודר - רק תחקק." "פריימים של אור שאספתי בדרך." "אבל זה יישאר ב'אוף רקורד', מחוץ לפרוטוקול. לא לפרסום..."

בלילה הראשון התארח בבית איש התחזוקה. ובשני כבר ביקש להתארח באחת המיטות הפנויות בחדרי הפנימייה. נוכחותו העלתה תמיהה בלב הבחורים אף שכבר ראוהו "נגלה ונכסה" ברחבי הישיבה במהלך היומיים האחרונים. הוא הסביר להם את מגמת ביקורו ושאל בנועם אם יוכלו לענות לו על כמה שאלות בטרם יעלו על משכבם. הם השיבו בחיוב, שאל מה ששאל, שתק היכן ששתק... עד שכמעט והגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

תומר שדה כבר הגיע לגיל בינה, במאי דוקומנטרי חרוץ, צנוע ומעולה אשר על כן החל ה"כבוד רודף אחריי"... זכייה אחת בפסטיבל סרטים יוקרתי, כמה כתבות שער אוהדות בעיתון "הארץ" האליטיסטי אשר מדקדק כידוע עם כל באי שעריו כחוט השערה, איש לא ימלט. זה יצא עטור תהילה מ"בין שיני" מבקריו. לבוש ג'ינס כהה וחולצת פשתן שמיזוגם משווה לו מראה של קולנוען ישראלי רגיש ואינטלקטואל. הדת מבחינתו היא נושא ש"בית סתרי" מסקרן אותו - פחות ממאבקי "עובדי קבלן", "נוער בסיכון" או סוגיית אחוזי ההתאבדות בקרב נפגעי "שיימינג". לכל היותר משהו ששווה סיפור.

אחד התלמידים סיפר על חבר שנהרג "בצוק איתן" ואיך זכרו הפך לנחשול של הנצחה "מדבק" שחבריו כינו לו שם: "ללכת בדרכו". ואיך תוך זמן קצר דמתה הישיבה ל"כוורת רוחשת" של "קבלות" ומעשים טובים.

את ההצעה ההזויה להפיק סרט דווקא על ישיבת הסדר נחשבת בדרום הארץ קיבל דרך ה"קרן החדשה!": "תצלול פנימה", פקדה עליו העורכת השאפתנית שמשנתה הפרוגרסיבית סדורה לה. "נסה להבין מה פשרה של תופעת שעטנז מוזרה זו של אנשים אלה המניחים תפילין, מתפללים לומדים תורה ואחר כך נכנסים לטנק ולשאר חילות השדה ולוחמים בעוז רוח. נסה לחקור מה אופיו ושורשיו של להט משיחי מסוכן זה שמעלה אותם בסולם הדרגות של הפיקוד הצה"לי ואין מעצור!"

אחר תיאר את חווית תפילת ליל השבת בישיבה בצבעים כה עזים עד שתומר גמר אומר לשבות בה בשבת הקרובה. היו גם רגעים שביקשו ממנו לכבות את המצלמה ופשוט להיות. ופעם אחת לחש לו איתן השקט: "תומר, תגיד... אתה מרגיש לפעמים שאלוים מצלם אותך?" הוא לא ענה אבל השאלה דבקה בו. בתחילה עוד דפדף בסידור לצורכי צילום - ממצב את האותיות העתיקות בפריים מצלמתו כמשכנען לגלות את סודן. אחר כך כבר החל ממלמל אותן לעצמו: "מודה אני לפניך". שלוש מילים. שלוש פעימות לב...

הוא הגיע לישיבת ההסדר בתחילת זמן קיץ. נושא עמו מצלמה קומפקטית שעדשותיה מיועדות לצילום שקט ואישי. מיקרופון מורכב בה ואוזניות סאונד משוכללות. לעיני רוחו נפרשה תמונת משימתו כולה: הוא יראיין בחורים, רבנים ואנשי צוות "בגובה העיניים" ללא "סט" או תאורה. הוא ישהה בישיבה ימים או שבועות, ילון בה, ישתתף חלקית בל"ז הישיבתי - ייצור אמון ויפחית נוכחות זרה. ינוע בין הסצנות ברגישות, יצלם מרחוק ב"אין רואה", לא יביים ולא יתערב - תוך שמירה קפדנית על הזרימה הטבעית של המתרחש. יגבה חומרים במחשב נייד, יבדוק איכות צילום וסאונד ואז יתכנן את יום הצילום הבא... "אחא בפסטיבל הסרטים הבא עוד לא ראו סרט כזה" חשב לעצמו.

באחד הימים עבר ראש הישיבה לידו ואמר: "תומר! כשאתה עורך סרט, אתה מחפש את הסיפור החי, את הדופק הפועם שחתך לצילום, נכון?" תומר הנהן בחיוב. "אתה יודע, גם אלוקים עובר על חומרי הגלם של חיינו. מסיר רעשי רקע, גוזר פריימים מיותרים, מחדד פוקוס על נקודות האור, מכוון את החשיפה לאור, כך שגם באפלת חיינו - ייראה ניצוץ הנשמה. קוראים לזה אצלנו: עין טובה!! שמעת? עין טובה!"

פגש בראש הישיבה ושטח בפניו את משאלת ליבו: "אני פשוט בור ועם הארץ והגיע הזמן שאלמד את הדברים מבפנים לא ממשועות פורחות באוויר, זה אלף בית של הגינות קולנועית ועיתונאית". פסססס... כמובן לא סיפר מאומה על זהות שולחיו פן יבולע לו ויגולגל מכל המדרגות כ"מסית ומדיח" וכמבקש רעתה של הישיבה.

עוצמת מילותיו של הנמשל ננעצו בליבו. עין טובה? ואני באתי לכאן בשליחות של "עין רעה". בבוקר אחרון לימי הצילומים כשמצלמתו בידו ראה את איתן השקט יורד בגרם המדרגות, לבוש מדי סיירת מגוהצים ו"תג יחידה" מבריק על כתפו. תומר שאלו: "אתה יוצא?", "כן." "לכמה זמן?" "לכמה שצריך!"

מיתות העורכת מהקרן החדשה - התנגנה הפעם בקירבו בניגון חדש לגמרי: "תצלול פנימה... נסה להבין...". נסה להבין מה פשרה של תופעה מופלאה זו של בחורים אלה המניחים תפילין, מתפללים לומדים תורה, "הולכים בדרכו"... ואחר כך לוחמים בעוז רוח. נסה לחקור מה אופיו ושורשיו של להט משיחי מזוכך זה..."

תמו ימי הצילומים, העריכה וההפקה. הוא שלח גרסה סופית לנציגת הקרן החדשה, עם פסקול של גיטרה ומזמור תהילים וזו נדהמה והטיחה בו: "שלחתי אותך למשימה מאוד מסוימת ואתה הפכת את הקערה על פיה! ואתמך לו: "...מה עשית לי? לקב איבי לקחתה? והנה ברכתך ברה!"

הוא החליט לממן את היצירה כולה מכספו שלו ולהגישה לוועדת הביקורת של פסטיבל הסרטים: "יצירה רגישה, מאוזנת ולא מטיפה" - כתבו עליו בביקורת. הוא חזר עוד פעם לישיבה. הפעם בלי

בְּנֵי אֶתֶם

צפורה רוזנברג

הַכְּזֹת אֶהְבֶּה
בֵּין מִי שְׂבָרָא
לְבִין עִם וְנָלֵא
כִּם שׁוֹנֶה וְקָדוֹשׁ
מִשְׁאָר הַלְּשׁוֹנוֹת
הַמְאֻמֵּן בְּשִׁלְיחוֹת
וּבְהַשְׁאָרוֹת
מֵעֵבֶר לְעוֹלָם
הַנְּרָאָה וְהַמְחֻשׁ
לְמֵרוֹת הַבְּיָ
עַל פֶּאֶב וּפְרִיָה
בּוֹחַר לְהַתְאַבֵּל
לֹא בְּשִׁרְיָה
אֶלֵא לְהִקִּים
בְּכָבוֹד וְהוֹקֵרָה
יָד וְנֶשֶׁם בְּחַיִּי
הַמְמַשִּׁיכִים
כִּי כְּלָנוּ בְּנֵים
בּוֹנִים וְזוֹכִים
לְהַנְצִיחַ וְלְהַנְבֹּת
בְּקִדְשׁ וְקִדְשׁוֹת
לְמִשְׁבֵּחַ אוֹרוֹת
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת

וּבְעֵתוֹת מְלֻחָמָה
יֵשׁ מְעַט נְחָמָה
בְּחִשְׁפָה וְהַשְׁמָעָה
מֶה פְּעֻלַּת הַנְּשָׁמָה
בְּגִבּוֹרָה וְהַקְּרָבָה
כֹּל עוֹד הַיְתָה
נְשִׁימָה בְּאַפָּה

הריאליזם הרוחני

לחיות רוחניות וקדושה לא רק במעשים גדולים, אלא בעיקר במעשי היום-יום, במעשים הקטנים ביותר.

מאת הרב שלמה אבינר 72 עמ' כ, רבה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר החדש: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
בידני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים

"אין זו רק חולשה; זוהי, מה שניטשה כינה 'ניהיליזם' - מחלתה של תרבות שאינה מאמינה עוד בעצמה, שמעדיפה ספק על פני אמירה ברורה, שמתפרקת בתוך נוחות ומקפאיה את עצמה מול האכזריות". המאמר שמנתח את שורשי הכשל המערבי-ישראלי וסולל את הדרך לשרש אותם מחיינו. 53 שנים לפטירת הרב "הנזיר"

הגדול, הרב יעקב אריאל, הסביר את היסוד של חידושו ("שמים וארץ נשקו", בתוך האמונות והדעות לרס"ג עם ביאורי הרב הנזיר עמ' 81-82): "הוא 'שומע' כביכול את הקול שמעבר להשגה. וכן עולים הרעיונות מן המוחש אל המופשט עד אין סוף. אין השגה סופית, יש רק השגה מתעלה. לפי היגיון זה, אמנם אין משיגים את הדבר כשלעצמו; אולם 'שומעים' כאילו את הד קולו, כשמקור הקול הוא למעלה ממקום שמיעתו. הראייה בישראל מתעלה לדרגת שמיעה. 'וכל העם רואים את הקולות'" (שמות כ, טו. ועי' קול הנבואה עמ' נב).

העולם המערבי שאיבד את אמונתו, ניסה לתפוס בהשגתו את הבלתי-נפס ונותר בייאוש ניהיליסטי. ההיגיון העברי איננו מוותר על דבקותו בערכים אך במקום לנסות לתפוס אותם בצורה מנושמת ואשלייתית, הוא מקשיב להם ברוב קשב ובנאמנות מוחלטת, בלי לשגות באשליות ובלי להתכחש למציאות. וכך חותם רוני אקריש את מאמרו: "ישראלים, הגיע הזמן לדחות את הניהיליזם. די בפשרות אשלייתיות שכוללות אותנו במעגל אינסופי של ויתורים חד-צדדיים. די באשליות הומניטריות שעיוורונו מסתרי את אכזריות אויבינו. די באשמה שמשתקת אותנו ומונעת מאיתנו להגן על חיינו. אנו איננו נלחמים לשם תהילה, לא לשם גאוה ולא לשם שליטה. אנו נלחמים למען החיים. אנו נלחמים למען ילדינו. אנו נלחמים כדי שהעתיד של ישראל לא יהיה עתיד שנגדע, אלא המשך חי של היסטוריה בת אלפי שנים.

"חמאס מבקש להוריד אותנו אל האפס (כאמור לעיל, nihil = אין, אפס). תשובתנו תהיה אמירה של עם האומר 'כן' לחיים, 'כן' לנאמנות, 'כן' להיסטוריה שלו ו'כן' לכבודו. זהו הנתב היחיד המוליך לניצחון, לא ניצחון חולף בשדה הקרב, אלא ניצחון של תרבות ושל קיום: הניצחון של מי שמסרבים לאפס, שמסרבים לניהיליזם, ושקובעים באמונה ובקול צלול כי סיפורו של ישראל לא ייפסק לעולם".

לתאר את הסימפטומים של המחלה הממארת הזאת. "אנו רואים את הסימפטומים יום-יום: במקום לקרוא לברבריות בשמה, אנו מנסים לעטוף אותה בהסברים פסיכולוגיים, חברתיים או הומניטריים. אנו מעדיפים להאמין שהיא תולדה של מצוקה שניתן לתקן בסיוע כלכלי, במקום להכיר בכך שהיא בחירה אידיאולוגית, תיאולוגית, רצונית. אנו משכנעים את עצמנו שמאחורי הזוועות מסתתרת רצינות פוליטית שניתן לנהל עמה משא ומתן, במקום להודות שמדובר במלחמה טוטאלית על עצם קיומנו. כך מחליפה האשליה את הצלילות, והספק מחליף את הנאמנות.

"חוזרים ואומרים לנו שהכול ניתן לפתור באמצעות משא ומתן, כאילו הברבריות היא עוד דעה בשוק הדעות, כאילו ניתן לפייס רוצחים באמצעות מחוות. אך כבר תומס הובס כתב במאה ה-17 שכאשר האחר בוחר במלחמת הכול ככול, אין שלום אפשרי ללא ריבונות וללא כוח. לחשוב שניתן לאלף את חמאס בהסכמים משמעו להאכיל את הזאב בתקווה שיהפוך לטלה. זוהי אשליה שכבר עלתה לנו בחיי אדם, ותעלה עוד אם נמשיך לאחוז בה. להאמין שהשלום נבנה אך ורק בשפת הפשרה הוא בנידה בניסיון ההיסטורי שלנו, שהרי אנו יודעים, יותר מכל עם אחר, שיש אויבים שאינם מבקשים לחיות אלא להרוג, שאינם מבקשים חלוקה אלא חיסול".

לדבריו, מספר השבויים שיש לנו גדול ממה שמספרים לנו. לא, לא שבויים בעזה אלא שבויים ברמה התודעתית, והשבי התודעתי הזה גורם לרבים להיות שותפים לפשעי חמאס בלי לשים לב לכך: "ישראלים רבים נשבו בידי האידיאולוגיה ההומניטרית שיובאה מן המערב, הטוענת שאין רוע כשלעצמו אלא רק תוצר של עוני, הדרה ותסכול. אך חנה ארנדט לימדה שהרוע יכול להיות רדיקלי, שהוא יכול להיבחר בחופשיות ולהיות מתורבת כמקצוע חיים. חמאס איננו הורג משום שהוא נואש; הוא הורג משום שהוא מאמין שההרג הוא עבודת קודש, שהשמדת ישראל היא חובה דתית, שבטח חפים מפשע הוא קורבן לאלוהים. לרוב לא ראות אמת זו משמעו להפוך לשותף לא מודע להתפשטותו".

השבוע נחשפתי למאמר מכוון שנכתב על ידי מר רוני אקריש, מייסד ומנהל "קפה דעת" בירושלים, כחלק ממיזם האוניברסיטה העממית. אקריש שמתגורר כעת באשדוד, עלה מצרפת וכצעיר יהודי קומוניסט שבנערותו, כהגדרתו, לא רק שהתכחש ליהדותו - הוא שנא יהודים, החל לברר את זהותו ועלה ארצה. בשנתיים האחרונות לחייו של הרב צבי יהודה קוק זצ"ל הוא טיפל בו בבית החולים הדסה שבו עבד, ואף קיבל את ברכתו: "תתחיל להשקות את עצמך מבארות עצמיותך ויום אחד תשקה אחרים".

המאמר שפרסם אקריש הוא עדות לכך שלבעלי תשובה, בעלי עומק ורקע רעיוני רחב, יש את הידע והכלים לנתח בהעמקה ובבהירות את המשבר התרבותי שבו נתונים חלקים בחברה הישראלית. להלן חלקים מרכזיים מתוך דבריו.

מסכנות הניהיליזם הישראלי

אקריש, בפוסט שכותרתו "מסכנות הניהיליזם הישראלי: קריאה להתפכחות", מצביע על הכשל העמוק של החברה המערבית, וחלקים בחברה הישראלית שנוהים אחריה, בהבנת המאבק מול האסלאם: "ישראלים, הגיע הזמן להביט באמת בעיניים. חמאס איננו ארגון פוליטי שניתן להגיע עימו לפשרות דיפלומטיות או להסכמות הומניטריות. הוא איננו 'שותף למשא ומתן' ואיננו כוח מקומי שניתן לאזן באמצעים כלכליים. חמאס הוא ברבריות ערומה, מוצהרת, שהופכת את המוות לאידיאל ואת הטבח לליטורגיה. מי שמענה, אונס, שוחט, שורף וחוטף איננו מבקש פתרון של אמצע; הוא מבקש למחוק אותנו כליל. מטרתו איננה לחיות לצידינו אלא לעקור אותנו מן הארץ הזו ולהעלים אותנו מן ההיסטוריה".

לאחר אבחון האידיאולוגיה החמאסית נאצית הוא מתפנה לברר את שורש הבעיה שמונעת מאיתנו להילחם עד חורמה בסכנה הקיומית הזאת שמאיימת לבלות אותנו, פשוטו כמשמעו: "ואף על פי כן, בלב החברה הישראלית עצמה מתרקמת תגובה מוזרה: היסוס, אשמה, בריחה לאשליות, כאילו איננו מסוגלים להכיר ברדיקליות של האויב שעומד מולנו. אין זו רק חולשה; זוהי, מה שניטשה כינה 'ניהיליזם' - מחלתה של תרבות שאינה מאמינה עוד בעצמה, שמעדיפה ספק על פני אמירה ברורה, שמתפרקת בתוך נוחות ומקפאיה את עצמה מול האכזריות".

הניתוח של אקריש מרתק ומנהיר את המצב הקיומי של חלקים מסוימים בחברה הישראלית. מקור המונח "ניהיליזם" הוא מלטינית: nihil - אין, אפס. פרידריך ניטשה היה פילוסוף גרמני גדול שראה בחילון המערבי מה שהוא כינה "מות האלוהים", וחזה את הסכנות שינבעו מתוך הוואקום הקיומי הזה. דבריו של אקריש מעניקים הסבר מקיף לספקנות הקיומית שפשתה בחלקים נרחבים של מוקדי ההשפעה בעולם ובישראל ושכוללת את ידיה של ישראל ומונעת ממנה לנצח את האויב. והוא ממשיך

"ויאמר יהושע בואת תדעון כי אל חי בקרבכם"

אזכרה לאבינו ורבינו
הרב אברהם יהושע צוקרמן זצ"ל
 במלאת 4 שנים להתעלותו מעמנו

זריחת אורו של משיח
 ביום רביעי, ג' באב
 17:15 מנחה
 17:30 אזכרה
 בבית כנסת 'עם שוח'
 (נאול אביטר 8, רחוב שמאל/הר חומה)

דוברים:
 הרב צבי סאו שליטא
 הרב עודד וולנסקי שליטא
 הרב אריאל אדר' שליטא
 הרב אלי בזק שליטא
 הרב חננאל אתרוג שליטא

נעלה לפקוד את קברו בהר הזיתים בשעה 9:30

היגיון עברי מול היגיון מערבי

השבוע, כ"ח באב תחול אזכרתו ה-53 של הרב דוד כהן, "הנזיר", זצ"ל. הרב הנזיר, צופה הגאולה הגדול ומי שהעמיק לברר את ייחודה של החשיבה העברית, הסביר בספרו המונומנטלי, "קול הנבואה - ההיגיון העברי השמעי", שהחשיבה העברית, בניגוד לזו המערבית, מתאפיינת בהקשבה, תלמידו

תפקיד הרגשות בנישואין

לרגשות יש תפקיד משמעותי בזוגיות. אי אפשר לנהל זוגיות בלי רגשות. רגשות חיוביים, מהווים מנוע לצמיחה ולחיבור ולאהבת אמת ואילו רגשות שליליים, מובילים לקונפליקטים ולקשיים בנישואין. לכן רגשות בלבד, אינם מובילים את הזוגיות, **כי זוגיות בריאה דורשת איזון בין רגשות, מטרות, חשיבה רציונאלית, מודעות לביטוי רגישות, שונות בשלבי החיים וכד'.** הרגשות מגלים לנו מה כואב, משמח, חסר לנו וכן הלאה. אבל הם כמו גלים. יום אחד אנחנו מלאי אהבה, יום אחרי זה אנחנו מתוסכלים, פגועים או כועסים וכעוסים. לכן הזוגיות לא יכולה להתנהל רק מתוך הרגש. כי אז היא תהיה ללא יציבות. לזוגיות בריאה דרושים בנוסף לרגשות, גם **מחשבה, בחירה, ומחויבות.**

הם נכנסו אלי בשתיקה הדידית, התיישבו במרחק ניכר זמ"ז ויכולתי להרגיש את המתח והקור הקיים ביניהם.

היא התחילה: "ממש מצער אותי. אבל אני כבר לא יכולה להמשיך ככה. אין לי רגש אליו בכלל!" הוא השיב בכאב. "אני עובד, מתאמץ, עושה הכול, והיא אומרת שאין לה רגשות כלפיי. מה אני עוד אמור לעשות?"

מבחינתה הקשר רחוק מקשר זוגי אוהב. מבחינתו, הוא חסר אוניס מולה. היא הגיעה במחשבה שצריך לסיים את הקשר, במינימום פגיעה בילדים. הוא עדיין אוהב אותה ורוצה לקבל כיוון, כיצד להחיות מחדש את הקשר.

אותך, תחשבי על המטרות של שניכם? על הרצון וההשקעה שלו, גם אם נראה לך שהוא "לא בסדר"?

"אז מה, אני צריכה לבטל את ההרגשות שלי? זה כאילו לבטל את עצמי ואני לא מוכנה."

"בוודאי שלא, עניתי. אני מציעה לך לאזן בין מה שאת מרגישה, לבין החשיבה שלך על הטוב שבעלך אומר ועושה ועל החיובי שיש ביניכם. בעקבות כך, הרגשות לא ינהלו אותך."

אנחנו לא מבטלים רגשות, אלא **נותנים להם מקום, אבל לא שליטה מלאה.** המוח, התבונה, הערכים והחזון המשותף - הם אלו שמכתיבים את הקשר. כשהרגשות סוערים, המוח הוא זה שמייצב. המוח מזכיר לנו, למה אנחנו ביחד מלכתחילה וכיצד לנוע לעבר המטרות, כאשר הרגשות מנוהלים ע"י המחשבה, הבחירה והמחויבות, ולא מנהלות את החיים.

הפרשה בתחילתה מקדימה ואומרת לנו: "ראה אני נותן לפניכם את החיים ואת המוות, את הטוב ואת הרע - ובחרת בחיים". **להשליט מוח על הלב,** אומר האדמו"ר הזקן. כך הבחירות שלנו יכוונו לחיי זוגיות טובים, יציבים ושמחים. רגשות הם חשובים - אבל הם לא הקבניט של הספינה הזוגית.

כשהמוח והלב עובדים יחד - יש גם עומק, גם חום, וגם יציבות. תזכורת: ל' אב, יום ראשון הקרוב, בשעה 20.30, הדרכת זום חנימית בנושאי זוגיות.

נתתי מקום לכאב ולתחושות הריקנות. אחר כך שאלתי אותם: **האם זוגיות יכולה להתקיים רק על רגש?** "מה זאת אומרת?" היא אמרה. "איך אפשר שזוגיות תהיה בלי רגש... גם את אמרת שזוגיות צריכה להיות רגשית ולא עסקית- טכנית." "את צודקת", עניתי לה. "שאלתי אם זוגיות יכולה להיות יציבה, רק עם רגש."

הוא נע בכורסא ואז אמר בהחלטיות שלא נראתה אצלו קודם לכן. "זה בדיוק מה שקורה. את מה שהיא מרגישה, היא משליכה עלי. אם היא קמה בבוקר מתוהה, היא טוענת כנגדי שאם היא מרגישה מתח, אז זה בגללי. כשהיא חוזרת כעושה או מתוסכלת מהעבודה, אם לא השלמתי לה באותו רגע את מה שביקשה, היא מפילה את הרגשות שלה עלי... איך אפשר לחיות ככה? בימים שהיא רגועה, היא מחמיאה לי ואומרת שבזכותי היא רגועה. יצאתי מבולבל לגמרי... היא גם טוענת שאם היא מרגישה ככה כלפי, סימן שהרגשות שלה צודקים, כי זה מה שהיא מרגישה. אני לא מוכן לקבל את זה. זה שלה! לא שלי!"

היא הקשיבה ואז פנתה אלי: "אבל מה אני יכולה לעשות? זה מה שאני מרגישה כלפיו, אז אני אומרת לו... הוא נכנס לדבריה: "את לא אומרת."

את מאשימה כאילו אני אחראי על הרגשות שלך שלא שייכים אלי בכלל. אל תחליטי מי אני, רק בגלל שאת מרגישה את מה שאת מרגישה כלפיי. את מלבישה עלי את מה שקורה לך...".

"מה לדעתך יקרה אם בזמן הרגשות שמציפים

חינוך עד הלב

אורית דהן
מנהלת נועם בנים
ומאמנת רגשית וזוגית

orittguvot@gmail.com

ראה - הבחירה כמפתח לחינוך

פרשת "ראה" פותחת בפנייה ישירה ונוקבת לעם ישראל: **"ראה, אנכי נתן לפניכם היום בְּרָכָה וּקְלָלָה"** המילה "ראה", אינה קריאה להתבוננות חיצונית דווקא, אלא בעיקר הזמנה לבחירה פנימית. זהו אחד מעקרונות היסוד של האמונה היהודית - עיקרון הבחירה החופשית. עלינו, כהורים וכמחנכים, להתבונן בצו זה כהנחיה חינוכית מהמעלה הראשונה. כיצד ניתן לתרגם את עיקרון הבחירה הזו לשפת החינוך המודרנית, וללמד את ילדינו לבחור בטוב? במיוחד שאנו מתמודדים עם מציאות פתוחה שדוחה גבולות ומקדשת את החופש של הפרט.

במבט ראשון, נראה כי ישנה סתירה בין חופש בחירה לבין הצורך להציב גבולות. אך למעשה, אין בחירה אמיתית ללא מסגרת. הגבולות לא נועדו לכפות או להגביל, אלא לספק ביטחון ויציבות. ילד שגדל ללא גבולות חש חוסר ודאות וחרדה, כיוון שהוא נאלץ לנווט בעולם ללא מפה או מצפן. האתגר החינוכי הוא לאפשר בחירה בתוך המסגרת. חינוך המבקש להטביע את חותמו צריך לעסוק פחות בכפייה ויותר בהכוונה. מטרתנו אינה להכריח את ילדינו ללכת בדרך מסוימת, אלא להעניק להם את הכלים שיאפשרו להם לבחור בה בעצמם. זה מתחיל כבר בגיל הרך, דרך בחירות קטנות ויומיומיות המתרחשות בתוך הגבולות שהצבנו: "אתה רוצה ללבוש את החולצה הכחולה

הילד שלנו טועה. חשוב שנבחר את המקומות בהם אנו ניצבים מרחוק ומאפשרים את ההתנסות. אחד המאפיינים המרכזיים של בחירה נכונה הוא היכולת לדחות סיפוקים. פרשת "ראה" מציבה לפנינו שתי אפשרויות ברורות: "הברכה" ו"הקללה". הברכה, פעמים רבות, היא תוצאה של השקעה, מאמץ, והתגברות על פיתויים. "היה עקב תשמעו" - הברכה מגיעה אחרי עמל. בחינוך, הדבר בא לידי ביטוי במאמץ שאנו משקיעים בלימוד תורה ומצוות, בתפילה כנה, ובחסד הנעשה מתוך רצון פנימי. עלינו לחנך את ילדינו להבין שבעוד שה"קללה" יכולה להיות מפתה בטווח הקצר (למשל, ביטול תפילה לטובת משחק), ה"ברכה" היא הפרי המתוק של בחירות נבונות וארוכות טווח.

נקודה נוספת היא החשיבות של **הדוגמה האישית.** הילדים שלנו אינם רק מקבלים החלטות, הם צופים בנו מקבלים החלטות. הבחירה שלנו להקדיש זמן ללימוד תורה, להתפלל בכוונה, לעזור לשכן, או לדבר בכבוד עם כל אדם - כל אלו מהווים שיעור חי בבחירה. ילד שרואה את הוריו בוחרים בערכים הלכה למעשה, מפנים את המסר הזה באופן טבעי. לסיכום, אחד התפקידים המקודשים ביותר שלנו כהורים הוא לא להכתיב, אלא לטעת בלב ילדינו את היכולת לבחור בטוב. בדרך זו, אנו לא רק מחנכים אותם לשמור מצוות, אלא הופכים אותם לשותפים מלאים בעבודת ה'.

או האדומה?" אלה אינן רק פעולות תמימות, אלא שיעורים ראשוניים באוטונומיה ובאחריות. הילדים שלנו חכמים מאוד וחשים את חוסר הנוחות שלנו לקבוע להם כיצד לפעול. לכן זו הנקודה שהם מעלים כבר בגיל צעיר מאוד. לעיתים כלפינו ההורים ולעיתים כלפי עולם המבוגרים - "אתה לא אבא שלי ולא תגיד לי מה לעשות". או ילד שמטיח: "אתם לא קובעים עלי..." אכן הילד בוחן את מרחב הגבולות ובודק כיצד נגיב. אם אנחנו "יוצאים מהכלים" ומגיבים מתוך הישרדות, נשבר משהו מהותי ביכולת של הילד לסמוך עלינו כהורים. הבסיס לעולם יהיה: "נשמח שנתת בי טהורה היא". יש שורש נשמתי טהור הגם שהיצר מבקש לו מסילות לביטוי.

ככל שהילד גדל, מרחב הבחירה שלו צריך להתרחב, תוך כדי השגחה והכוונה. עלינו לאפשר לו לקחת אחריות על הבחירות שלו, בין אם הן מובילות לתוצאה רצויה ובין אם לאו. האתגר הגדול שלנו הוא לאפשר לילדים לחוות את ההשלכות של בחירותיהם, בלי להתערב מיד כדי "לתקן" אותן. כאשר ילד בוחר שלא להכין שיעורי בית ומקבל ציון נמוך, התגובה הנכונה היא לא להטיף מוסר אלא לשאול: "מה למדת מהבחירה הזו? מה היית עושה אחרת בפעם הבאה?". גישה זו מעבירה את המסר שהאחריות היא שלו, ושהוא מסוגל ללמוד ולצמוח מטעויותיו. קשה לנו כהורים לראות את

ראה

ענו על החידות בדף הפרשה
 באתר ערוץ מאיר לילדים
 ואולי תזכו בפרס!

המציאה המצוינת

מצאו למה התמונות רומזות

שאלות בפרשה

1. השלימו: "כי _____ הוא הנפש".
2. האם שומעים למי שאומר לעבוד עבודה זרה ועושה מופת?
3. באיזה חטא חטאה העיר הנידחת?
4. האם החסידה מותרת באכילה?
5. האם צבי מותר באכילה?
6. מהי מצוות 'הענקת'?

המלצת השבוע

חודש אלול בפתח! באתר ערוץ מאיר לילדים תוכלו למצוא תכנים רבים שמתאימים לימים אלה!

חידה

'ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה' - מה מיוחד בשורש המילה ברכה (ב-ר-ך)?

- למה פיל לא יכול להתחבא מאחורי מחט? כי יראו אותו דרך החוה...
- פעם ראייתם פיל מתחבא מאחורי פרח? לא? זה אומר שהוא התחבא טוב...
- למה הדגים עושים "בלו בלו"? כי הגים כחולים...

לפתוח דף חדש

אחת מהמצוות הרבות שכתובות בפרשת השבוע 'ראה', היא מצוות שמירת כספים. המצוה הזו חלה בסוף שנת השמיטה. התורה מצוה אותנו לשמור ולבטל את כל החובות שיש לחברים שלנו כלפינו. לפי המצוה הזו, כאשר יוצאת שנת השמיטה מתבטלים החובות שהגיע זמנם, ואסור לגבות אותם. כמו כן, כמו במצוות רבות ישנו הלכות רבות במצוה זו, ולא תמיד היא חלה למעשה.

המצוה המיוחדת הזו אנו יכולים ללמוד גם לדברים נוספים, שקשורים ליחס שלנו אל חברינו. לפעמים אנו מרגישים שמישהו חייב לנו משהו, אולי הוא פגע בנו ולא בקש סליחה, אולי הוא באמת לקח משהו ולא החזיר אותו שלם, או כל דבר אחר בו אנו קצת מקפידים על החבר או החברה שלנו. משמשת הכספים אפשר ללמוד, שכדאי מדי פעם למחוק את כל החובות לחשב בלב שלנו שאנו סולחים ומוחלים. לותר לאחרים ולהתחיל דף חדש של חירות ואהבה. חדש אלו שפכתחו אנו עומדים, הוא זמן נהדר לעשות זאת. אז חשבו על כך!

ישי, ערוץ הילדים

הבריאה

מאת יוסי שחר.

להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

בשנת 1828, הכימאי ההולנדי קונרד פריד את השומן מהפוליס וכך המציא את אבקת הקקאו

בני המאיה העתיקים היו הראשונים ששתו משקה מפולי קקאו טחונים, אבל הוא היה מר

כיום, נהוג לחלק לילדי קייטנות לחמנייה ושוקו על סנת להשביע את רעבונם

השוקו התפשט במהרה באירופה והפך למשקה פופולרי בקרב האצולה

אמנם ילדים הם שצורכים את עיקר השוקו בעולם, אך מחקרים מראים שלשתיית שוקו בביל מבוגר יש יתרונות בריאותיים, כמו הפחתת לחץ דם והגנה מפני דלדול עצם.

כשרוצים להוסיף חיים ואור בהענפים, כשהם נראים כמושימים, ואינם לוקחים את הלב בקסמם והדרם, צריכים לכוין את יסוד ההוספה של האימוץ של תוספת הכח והברכה במקור היותר עליון, היותר מקורי, שמכוחו הענפים כולם יונקים הם את חייהם. ותכונה זו מהלכת היא בכל הסגנונות, בכל הדרגות ובכל הערכים. שמונה קבצים ח, ג.

על סדר היום הרב שלמה אבינר

בספר הישר (שער שיש, במידה השישית), שהעולם הוא נווה תלאות, ועל האדם לדעת זאת מראש, ולא להישר באמונתו מול צרה לא צפויה. ג. ריבוננו של עולם לא הבטיח שעולמנו יהיה גן עדן. הוא היה כן בראשיתו המהותית, וכן יהיה לבסוף, אבל בינתיים צריך עוז וגבורה.

הרב חגי לונדין ר"מ במכון מאיר

לאורך חייו. מכאן, שקשה מאד להבין מה חושב הרב קוק על נושא מסוים מתוך פסקה אחת. כדי לקבל מושג כולל על סוגיה מסוימת בכתביו של הרב צריך להקיף את ספריו באופן שיטתי. וכן, הדבר בהחלט אפשרי. כמו בלימוד משניות, גמרא, רמב"ם וכו' - ניתן בעבודה מסודרת להקיף גם את כתבי הרב קוק (הבסיסיים לפחות), באמצעות 'פסקה יומית' או סדר לימוד עקבי כזה או אחר.

1) שימוש תלמידי חכמים - לימוד תורני ודאי אינו רק ניתוח קר של טקסט, אלא נושא בחובו חיבור והתחברות למסורות העוברות בשרשרת הדורות. והדברים נכונים שבעתיים ביחס ללימודי מחשבה עמוקים כדוגמת כתבי הרב. צריך לדייק את ההבנות של המשפטים המופשטים שלא יסטו מכוונת הכותב. ועוד, כיוון שכתבי הרב קוק רבים מאד ולא כל אחד יכול להקיפם במלואם, לכן, במקביל ללימוד עצמאי, מומלץ שלימוד הכתבים ילווה בהאזנה לשיעורים ובליוי תלמידי חכמים הבקיאיים בעקרונות שיטתו. וכך נוכל להפיק מכתבי הרב קוק את מה שניתן לקבל מהם - וזהו עולם ומלואו.

"כשיש מלחמה גדולה בעולם, מתעורר כוח משיח... ולפי ערכה של גדול המלחמה... ככה תגדל הצפיה לרגלי משיח שבה"
הרב קוק אורות המלחמה

מכון מאיר שמח להזמין את הציבור ליום עיון

במשנתו של הרב קוק זצ"ל

במלאות תשעים שנה לפטירתו

שיתקיים ביום שלישי ב' באלול, בכיתת אמונה

בחסות משפחת ונגרובסקי

לע"נ נשמת האב זל"ג ז"ל והאם שרה ע"ה

11:30	- הרב דורון כץ
12:15	- הרב רן בן-משה (בבית המדרש)
14:15	- הרב אביהו שוורץ
15:15	- הרב ראובן פייורמן
16:15	- הרב יורם צוהר
17:00	- תפילת מנחה
17:15	- הרב יובל מיטלמן
18:00	- הרב שמעון בן-ציון
18:45	- הרב יורם אליהו
20:15	- תפילת ערבית
20:30	- הרב אשר בוחבוט - שיעור היולא וברכות. לאחר השיעור נסיעה ברכבים פרטיים לציונו של מרן הרב קוק בהר הזיתים

בואו בשמחה

אמונה ויסורים

ש: איפה היה ריבוננו של עולם כאשר נטבחו בעוטרף עזה כ-1200 חפים מפשע כולל ילדים? והפצועים? והחטופים? אמונתי מתערערת...

ת: א. ואיפה היה ריבון של העולם כאשר נרצחו שישה מיליון יהודים בשואה? ובגזרות תח-תט? ובגזרות תתנ"ו? ובטבח בחברון? וכאשר נהרגו 10

מדריך ללומד המתחיל בכתבי הרב קוק

< מאמר מיוחד לג' אלול תשפ"ה. תשעים שנה לפטירת הרב

נקדים ונאמר: קשה ללמוד את כתבי הרב קוק! כיוון שהם שילוב של רעיונות עמוקים ומופשטים, המנוסחים בסגנון ספרותי של לפני כמאה שנה. רבים מהלומדים זונחים את הלימודים כשהמילים 'אור', 'נשמה' ו'כנסת ישראל' איבדו ממשמעותן. וכבר נאמר ונכתב על כך רבות.

אולם, בעבודה שיטתית ואיטית ניתן להתגבר על הקשיים בלימוד כתבי הרב קוק, והרווח הוא חשיפה לאחת המשנות הרוחניות העמוקות ביותר שנכתבו מאז ומעולם. להלן כמה עצות ללימוד:

א) גיל - לימוד כתבי הרב קוק מצריך בשלות נפשית ושכלית, שליטה טובה בשפה העברית ורחבות אופקים (סבירה). כך שלימוד כתבי הרב קוק בגילאים הצעירים אינו מומלץ. כמוכן, ישנן פסקאות מסוימות שניתן (ורצוי) להיפגש עמן כבר בגיל הנעורים (כמו בעזרת ספרונים שמרכזים אותן בהירות). אולם לימוד שיטתי לפני גיל 18 על פי רוב אינו נותן את האפקט הרצוי. פעמים רבות, חשיפה מוקדמת מדי לכתבי הרב קוק גורמת לזניחת הלימוד בשלב מאוחר יותר, לאחר שפגה ההתלהבות הראשונית.

ב) תחביר - הוא אחת הבעיות המרכזיות בכתבי הרב קוק שהם כאמור לעיל, תוצר שילוב של רעיונות רחבים הכתובים בסגנון ספרותי מורכב. משפטי הרב קוק ארוכים ולעיתים מזומנות מכילים כמה נושאים במשפט אחד. מומלץ לעצור מידי פעם, תוך כדי קריאה, ולנסות להבין למה מתייחסות מילות הקישור המחברות בין המשפטים. יש לפרק את הפסקה למשפטים בודדים, להבין כל אחד מהם מצד עצמו, ורק לאחר מכן לחבר אותם יחדיו. ג) סדר הספרים - עד היום יצאו כ-30 ספרים של הרב קוק במדרג שונה של קושי: ישנם ספרים 'פשוטים' יותר, ישנם קשים יותר, וישנם כאלה שהם כבר בגדר ספרות נסתר ('ריש מילין' לדוגמה). קשה לדרג במדויק את הקושי של הספרים, אבל ספרים כדוגמת 'עין איה' (שלושת החלקים הראשונים) הנם קלים יותר, בתחביר ובתוכן, וכדאי להתחיל בהם. לאחר מכן ניתן לגשת לספרים כדוגמת 'מידות הראיה', 'אורות התורה', 'אורות התשובה', ספרים כדוגמת 'אורות', 'עולת ראיה' ו'אורות הקודש' - מומלץ לשמור לשלב מאוחר יותר ('שמונה קבצים' הם ספרים שמכילים פסקאות ברמות שונות של קושי, שלהערכתך גם אותם רצוי לשמור לשלב מאוחר יותר).

ד) ספרי עזר - בניגוד ללימוד גמרא, בו אנו נדרשים 'לשבור את הראש' ולהעלות סברות באופן עצמאי אם איננו מבינים את המושג בו נתקלנו, הרי בלימודי מחשבה בכלל וכתבי הרב קוק בפרט - אין בכך תועלת. מושג לא-ברור, כדוגמת 'אידיאה לאומית', מצריך ידע חיצוני שלא תמיד מצוי בידינו; וכאן נכנסים ספרי העזר לתמונה. יש כיום שורה ארוכה של ספרי תרגום והנגשה של כתבי הרב קוק, שאט אט 'מכסים' רבים מכתביו. ועם זאת, מומלץ גם למשתמש בהם לקרוא בפעם ראשונה את הפסקה לבדה ורק לאחר מכן ללמוד אותה עם הביאור. בהקשר זה ראוי לציין את 'מילון הראיה', ספרו הפנומנאלי של הרב יוסף קלנר, מלפני כמה שנים ובו מוסברים מושגי הרב קוק באופן שיטתי (בגלל קושי השפה מועיל בעיקר ללומדים בשלב מתקדם יותר).

ה) סדר ושיטתיות - הרב קוק כתב את הגותו בפסקאות בודדות שנכתבו

יהדות באהבה
מכון מאיר